

April 2014
18. årgang nr. 2

Nyt fra Museumsforeningen

Hvem gætter fotografiet? Her ses et af Hørsholm Egns Museums lokalarkivs mange gamle fotos. Denne gang er det en person; men i modsætning til manden på forsiden af sidste nummer har ingen nulevende mødt ham. Svaret får du inde i bladet.

Nyt fra Museumsforeningen
Udgivet af Museumsforeningen for
Hørsholm og Omegn.
Redaktion: Lona Dencker Brockmann
(ansvarshavende)
Tryk: Ilsted Tryk.
Oplag: 800.
Deadline for indlæg til næste nummer:
8. juni 2014. Indlæg sendes til
Jens Th. Hansen – jth@hansen.mail.dk.
Arrangementsgruppen:
Arrangementer@museums-foreningen.dk
Annoncer: Jens Th. Hansen,
jth@hansen.mail.dk
Medlemsbladet udkommer 3 gange årligt i
januar, april og august.
Bladet kan tillige læses af medlemmerne på
www.museums-foreningen.dk

Museumsforeningen for Hørsholm og Omegn

Postadresse: Sdr. Jagtvej 2-4,
2970 Hørsholm.

www.museums-foreningen.dk

Bestyrelse: Jens Th. Hansen (formand), Lone
Puge (næstformand), Erling Olsen, Peter
Brandt, Thorkild Gruelund, Torben Re-
chendorff samt Poul Væver (kasserer). Sup-
pleanter: Ruth Hallander og Birgit Raagaard.

Medlemskab:

Via www.museums-foreningen.dk eller ved
telefonisk henvendelse til Hørsholm Egns
Museum i kontortiden (hverdage kl. 9-15).
Årskontingent (2014): 270,- kr. pr. husstand
og 220,- kr. for pensionisthusstand.

Bank: Danske Bank, Reg.nr. 1551 16599433.

Da vi ikke længere modtager adresseændrin-
ger fra Post Danmark, er det vigtigt at du selv
melder adresseændring til Museumsforenin-
gen, Sdr. Jagtvej 2-4, 2970 Hørsholm – eller
via hjemmesiden ved at gå ind under fanebladet
”For medlemmer.” Herefter skriver du din
e-mail og kodeord og er nu klar til at ændre
dine oplysninger. Husk at tryk GEM.

Hørsholm Egns Museum, Sdr. Jagtvej 2-4,
2970 Hørsholm.

www.hoersholmuseum.dk

Udstillinger: Tirsdag – søndag kl. 13-16.
Gratis adgang.

Lokalarkivet: Tirsdag kl. 10-12, onsdag kl.
13-17 samt efter aftale.

Kontortid: Hverdage kl. 9-15.

Telefon: 45 86 07 11.

*Med mindre andet fremgår, er eftertryk af
bladets artikler tilladt med tydelig kildehen-
visning.*

Indhold

Kære læsere	side 3
Museumsvin 2014	side 3
Årbog 2014	side 3
Indkaldelse til ordinær generalforsamling	side 4
Regnskab for 2013 og budget for 2014	side 5
Fylder den danske folkeskole 200 år i 2014?	side 6
Hørsholm Skole – et tilbageblik	side 9
Nyt fra Museet - Museumsforeningen 70 år	side 13
Kommende arrangementer	side 17

Svar på gættekonkurrencen:

Hvem forestiller fotografiet?

I år fejrer vi 200 året for den
skelsættende skolelovgivning, der
skabte de lovgivningsmæssige
rammer for den almueskole, der
senere blev til vore dages folke-
skole. På det lokale plan spillede
præsterne den centrale rolle for til-
synet med skolen langt op i tiden.
En af dem var manden på forside-
fotoet, nemlig Erik Christian Nis-
sen Barfoed. Han var sognepræst i
Hørsholm 1879-92.

Kære læsere

Også i dette nummer fortsætter vi med nogle artikler om Jubilæer i 2014 hvor Den danske Undervisningspligt kan fejre sin 200-års fødselsdag og Museumsforeningen kan fejre sit 70-års jubilæum.

God fornøjelse med læsningen af bladet. (Red.).

Museumsvin 2014

I skrivende stund arbejdes der på at finde lige den rigtige vin til årets museumsvin. Vi vil fastholde prisen fra sidste år, altså 60 kr. pr. flaske, og vi vil, som vi plejer, sælge vinen i 6 stk. kasser. Der vil være rødvin og hvidvin, og vi forventer, at vinen kan købes via hjemmesiden fra den 1. april. www.museums-foreningen.dk Leveringen vil - traditionen tro - finde sted i forbindelse med vores generalforsamling den 6. maj, hvor det også vil

være muligt at smage på vinene. Vi vil være der 1 time før generalforsamlingen klar til at udlevere vinen.

Hvis du ønsker at købe vinen på selve generalforsamlingen, så husk kontanter. Som sædvanlig bliver vinen solgt efter først til mølle princippet.

Så snart vi har detaljerne på vinen, vil det blive offentliggjort på hjemmesiden, og der vil blive udsendt en mail, til de der har opgivet en e-mailadresse.

Hørsholm Egns Museums årbog 2014

I år fejrer vi 200-året for de store skole-reformer, der blev indført ved flere love i 2014. Hans Jørgen Winthers artikel i dette blad afspejler jubilæet, og det gør museets årbog også.

I artiklen "Brudstykker af Hørsholms skolehistorie" vil Hans Jørgen Winther Jensen kort behandle forudsætningerne for gennemførelsen af skolelovene fra 1814. Mange steder rundt om i landet eksisterede der i forvejen skoler. Det gjaldt ikke alene de rytterskoler, som mange kender. Således var der fra 1718 en skole i Rungsted. Endvidere vil artiklen indeholde indslag i den lokale historie i 1800-tallet og i 1900-tallet. Det lokale vil være i centrum; men den nationale lovgivning og sammenligninger med andre skolevæsener vil blive inddraget.

I øvrigt rummer årbogen en række små og store glimt af erindringer om livet på de lokale skoler fra slutningen af

1800-tallet frem til 1960'erne. Det er Lisbet Hein, der har dykket ned i museets lokalarkiv og udvalgt stoffet blandt de mange fine erindringer, arkivet rummer.

Udlevering af Årbog 2014

Ligesom sidste år bliver årbogen udleveret til medlemmerne i forbindelse med et åbent hus - arrangement på museet.

Arrangementet er onsdag d. 20. august mellem kl. 15 og 18.

Nærmere information i næste nummer af "Nyt fra Museumsforeningen" og på foreningens hjemmeside. Vi søger allerede nu, frivillige til at uddele Årbogen i nærområdet, så er det noget for dig, at gå en lille tur med Årbogen, bedes du kontakte Jens Th. Hansen på tlf. 49 14 79 03 eller på mail jth@hansen.mail.dk. Du kan også melde dig på selve dagen. (jth)

Ordinær generalforsamling i Museumsforeningen for Hørsholm og Omegn

Som varslet i Nyt fra Museumsforeningen i januar måned, afholdes der ordinær generalforsamling i henhold til vedtægterne tirsdag den 6. maj 2014 kl. 19:30. Generalforsamlingen afholdes i Konfirmandstuen, Sdr. Jagtvej 1, 2970 Hørsholm.

Dagsorden:

- 1) Valg af dirigent.
- 2) Godkendelse af dagsorden.
- 3 a) Formanden aflægger beretning.
- 3 b) Orientering om Museets aktiviteter i 2013.
- 4) Forelæggelse af foreningens regnskab for 2013 til godkendelse.
- 4 a) Regnskab.
- 4 b) Gennemgang af budgettet for 2014 til orientering. Regnskab og budget fremgår af næste side.
- 5) Fastlæggelse af kontingent for år 2015. Bestyrelsen foreslår uændret kontingent for 2015, for almindelige husstande DKK 270,- , og for pensionisthusstande DKK 220,- .
- 6) Forslag fra bestyrelsen:
Ændring af Vedtægter - igen. På grund af fusionen mellem de 3 nordsjællandske museer, ændres Vedtægternes § 4, linje 11 fra ”Bestyrelsen udpeger af sin midte 4 medlemmer ...” til ”Bestyrelsen udpeger af sin midte 1 medlem til bestyrelsen for Museum Nordsjælland”.
- 7) Forslag fra medlemmerne.
Eventuelle forslag skal være indsendt senest 14 dage før generalforsamlingen til: Museumsforeningen for Hørsholm og Omegn, Sekretariatet, Hørsholm Egns Museum, Sdr. Jagtvej 2-4, 2970 Hørsholm.
- 8) Valg af:
  - 8a) Formand. Formanden er ikke på valg.
  - 8b) Valg til bestyrelsen. Poul Væver er på valg og er villig til genvalg. Torben Rechendorff ønsker at udtræde af bestyrelsen.
  - 8c) Valg af suppleanter. Ruth Hallander og Birgit Raagaard er på valg og begge er villige til genvalg.
  - 8d) Valg af revisor. Erik Wetche er villig til genvalg.
- 9) Eventuelt.

Museumsforeningen for Hørsholm og Omegn
Budget for 2014

Indtægter:

Medlemskontingenter	kr.	100.000
Renter	kr.	3.000
Indtægt arrangementer	kr.	10.000
Tilskud fra Kulturstyrelsen	kr.	1.212
Annoncer	kr.	2.750
Gaver	kr.	250
Vinsalg	kr.	27.000
Indtægter i alt	kr.	<u>144.212</u>

Udgifter:

Nyhedsblade, tryk	kr.	27.000
Nyhedsblade, forsendelse	kr.	5.000
Forsendelse af Årbog	kr.	6.000
Tilskud til Hørsholm Egns Museum	kr.	45.000
Arrangementer	kr.	14.000
Medlemsakkvisition	kr.	3.000
Gaver og repræsentation	kr.	2.000
Gebyrer og diverse	kr.	11.000
Redigeringsudstyr og redigering	kr.	0
Udvikling og drift af hjemmeside	kr.	7.000
Obligationer, renteudgift & handel	kr.	200
Vinkøb	kr.	22.500
Udgifter i alt	kr.	<u>142.700</u>
Driftsoverskud	kr.	1.512

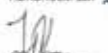
MUSEUMSFORENINGEN FOR HØRSBOLM OG OMEGN

RESULTATOPGØRELSE FOR PERIODEN 1. JANUAR - 31. DECEMBER 2013

INDTÆGTER		Budget 2013	
MEDEMSKONTINGENTER	kr.	110.590,20	110.000
RENTENDTÆGTER	kr.	3.796,20	4.000
INDTÆGT ARRANGEMENTER	kr.	19.468,00	33.000
TILSKUD FRA BIBLIOTEKSTYRELSEN	kr.	2.781,03	2.556
INDTÆGT ANNONCER	kr.	2.750,00	2.750
GAVER		40,00	250
VINSALG		26.790,00	24.780
INDTÆGTER I ALT	kr.	<u>186.185,43</u>	<u>177.500</u>
UDGIFTER			
NYHEDSBREVE, TRYK	kr.	24.888,75	25.000
NYHEDSBREVE, FORSENDELSE	kr.	6.289,31	6.000
FORSENDELSE AF ÅRBOG	kr.	5.103,70	12.000
TILSKUD TIL HØRSBOLM EGNS MUSEUM	kr.	45.000,00	45.000
ARRANGEMENTER	kr.	22.809,00	35.000
MEDEMSAKKVISITION	kr.	1.020,00	2.000
GAVER OG REPRESENTATION	kr.	1.870,00	2.000
GEBYRER OG DIVERSE	kr.	11.132,88	10.000
REDIGERINGSUDSTYR OG REDIGERING	kr.	3.000,00	3.000
UDVIKLING AF HJEMMESIDE	kr.	8.422,50	7.000
OBLIGATIONER, Renteudgift & handel	kr.	234,89	200
VINKØB	kr.	22.500,00	21.000
UDGIFTER I ALT	kr.	<u>152.271,03</u>	<u>168.200</u>

ÅRETS DRIFTSRESULTAT kr. 13.914,40 9.100

HØRSBOLM den 25.2.2014

John Thorkild Hansen
Formand

Lone Puge
Næstformand

Thorald Grønbjerg
Bestyrelsesmed.

Peter Brandt
Bestyrelsesmed.

Torbet Rindenskov
Bestyrelsesmed.

Erling Olsen
Bestyrelsesmed.

Poul Vastav
Kasserer

STATUS PR. 31. DECEMBER 2013

AKTIVER		
GIROKONTO		
31.12.2013	kr.	28.638,11
DANSKE INDLÅN 31.12.2013	kr.	50.238,32
KONTERET EFTER 31.12.2012	kr.	0,00
OBLIGATIONER	kr.	72.963,70
I ALT	kr.	<u>151.841,13</u>

EGENKAPITAL		
SALDO PR. 31.12.2012	kr.	140.425,18
ÅRETS RESULTAT	kr.	13.914,40
IKKE REALISERET KURSGEVINST	kr.	-23.519,95
OBLIGATIONSUDDRÆK	kr.	25.658,92
OBLIGATIONSKØB	kr.	-24.325,00
OBLIGATIONSSALG	kr.	19.789,58
I ALT PR. 31.12.2013		<u>181.841,13</u>

Revisorspåtegning
Foranstående regnskab er revideret og godkendt

HØRSBOLM den 1. februar 2014

Erik
Wetche
Revisor

Fylder den danske folkeskole 200 år i 2014?

Af Hans Jørgen Winther Jensen

En udbredt misforståelse

I 2014 vil den danske folkeskole blive fejret vidt og bredt. Begrundelsen for festlighederne er, at den enevældige danske konge, Frederik 6. i 1814 udstedte 5 love om skolevæsenet i det vidtstrakte danske monarki. Så lad os kort se på disse love og den datid, de kom til at virke i.

For en ordens skyld kan vi starte med at udrydde en udbredt misforståelse. Fejlagtigt siges det nemlig ofte og mange steder, at lovene indførte undervisningspligt og endog skolepligt. Det er ikke rigtigt. Denne pligt var blevet indført allerede af Christian 6. (1730-1746).

Christian 6.s skolelove

I 1736 udstedtes den såkaldte konfirmationsforordning, der gjorde konfirmation lovpligtig. Heri blev det krævet, at børnene skulle gå i skole for at blive undervist i kristendommen som forudsætning for at blive konfirmeret. Og Christian 6.s skolelov fra 1739 fulgte op på dette krav. Allerede her i 1739 indførtes skolepligt for den brede befolkning. Formuende folk derimod behøvede ikke at sende deres små poder ud på de ufremkommelige veje, men kunne opfylde undervisningspligten ved at ansætte en hjemmelærer som i loven fra 1739 kaldtes en informator. Så undervisningspligt henholdsvis skolepligt var indført længe inden 1814-reformen. Med en helt klar religiøs begrundelse.

Men tilbage til 1814. Hvad var der så specielt ved de skolelove, der så dagens lys den gang for 200 år siden?

Lovene fra 1814

Her ses forsiden af den trykte lov om skolevæsenet på landet fra 1814. Dansk Skolehistorie bd. 2 side 133.

Når der var tale om 5 love og ikke én skyldtes det, at Danmark var et multikulturelt monarki. Det bestod af kongeriget Danmark, kongeriget Norge og hertugdømmerne Slesvig-Holsten. Dertil kom, at der udformedes specielle regler for jøderne. Og ikke nok med, at skolelovgivningen skulle skræve over disse forskellige "lande". Den skulle også tage højde for det måske vigtigste skel i dansk kultur og historie. Skellet mellem land og by. Derfor udformedes en lov for købstæderne og en for København, der alene i kraft af sin størrelse var noget helt specielt, og endelig for "Almueskolevæsenet paa Landet". Da Hørsholm tilhørte "landet" vil jeg kort omtale de vigtigste bestemmelser i denne lov.

Formålet med lovene kan beskrives som tredelt. Børnene skulle indpodes kristendommen i den lutherske udgave og i "Borgerlige Dyder". Desuden skulle de bibringes de kundskaber, man mente var nødvendige for at blive nyttige borgere i staten ved at blive undervist i religion, skrivning, regning samt læsning. At opdragelsen til kristne mennesker var

det, der holdt det hele sammen, antydede det obligatoriske pensum. Tre af de fire bøger, der nævnes som obligatoriske, er Luthers Cathecismus, lærebogen i religion og salmebogen. På disse punkter var der intet nyt under solen; men forhistorien til lovene viser, at lovgiverne i 1814 lagde mere vægt på, at skoleundervisningen skulle give børnene nyttig viden ud over kristendomskundskaben, end man gjorde i Christian 6.s skolelove. Desuden var undervisningen i såvel religion og læsning, som i skrivning og regning, nu gratis i modsætning til tidligere.

Børn mellem arbejde og skole

Her ses forsiden af biskop Balles lærebog i Luthers lære fra 1791.

Den var obligatorisk i de danske skoler gennem mange år.

Dansk Skolehistorie bd. 2 side 38

Det var ikke en selvfølge i 1800-tallet, og slet ikke i 1700-tallet, at børn skulle gå i skole (var skolebørn). Derimod var det en selvfølge, at børn arbejdede. På landet deltog de i landbrugsarbejdet fra en tidlig alder. Det var en nødvendighed. Derfor indrettedes bestemmelser om skolegang herefter. Det betød, at børnene inddeltes i to klasser i skolen. Den yngste. Og den ældste. Den ældste gik mest i skole om vinteren, hvor der var mindst landbrugsarbejde, og var fraværende i de arbejdstunge perioder. Omvendt med de små elever.

Af samme grund lagdes sommerferien i fire uger fra kornhøstens begyndelse, og forældre eller gårdmænd måtte holde deres børn hjemme i 2 til 3 uger i såtiden såvel om foråret som om efteråret.

I parentes bemærket var disse bestemmelser uden betydning for de børn og forældre, som selv sørgede for børnenes undervisning f.eks. ved at ansætte en student eller seminarieuddannet lærer til at tage sig af den sag. Det kunne være præstens børn eller den lokale godsejers børn, som forventedes at få en bedre undervisning. Her gjaldt, som i 1739-loven, undervisningspligten, ikke skolepligten. Der var forskel på folk, og det skulle der vedblivende være.

Selvom skoletiden var indrettet efter bøndernes behov for børnenes arbejdskraft, var der blandt de brede lags børn så mange forsømmelser, at det er blevet sagt om fremmødet i en skole her på egnen: ”Læreren maa sige med Esajas, at der er ikke flere Børn i Skolen end Bær efter Høsten: her ses eet, her to, her fire, her fem børn.”

For at få forældrene til at make ret, til at sende børnene i skole, havde man ret til at idømme mulkt - en bøde. Og det gjorde man i stor stil, hvad et hastigt blik i Hørsholms skolekommissions protokoller fra 1880'erne viser, at det gjorde man selv så mange år efter 1814, idet man kun anerkendte 3 grunde som gyldige for udeblivelse: sygdom, hårdt vejr og ufremkommelige veje.

Den ultimative sanktionsmulighed havde myndighederne dog ved at kunne nægte at lade børnene konfirmere. I lovens § 25 bestemtes nemlig, at intet barn måtte

antages til konfirmation, før skolekommissionen havde sagt god for dets kundskaber. Og omvendt måtte et barn ikke udskrives af skolen, før det var blevet konfirmeret, hvad der som nævnt allerede var blevet et lovkrav i 1736.

Hvorfor blev 1814-lovene så skelsættende?

Her ses de vigtigste bøger til barnets skolegang i 17- og 1800-tallet: Opslået ses en ABC. De andre er Luthers catekismus, evangeliebogen og en catekismusforklaring.

På nogle væsentlige punkter var 1814-lovene en fortsættelse af Christian 6.s lov. På andre punkter var der tale om noget nyt. Undervisnings- og skolepligten var af ældre dato. Det var derimod nyt, at al undervisning i almueskolen på landet var gratis; men når 1814 fik så stor betydning, at man med en vis ret kan datere folkeskolens start til dette år, skyldes det ikke enkelte bestemmelser. Snarere helheden og det samfund lovene kom til at virke i.

De blev til i en krisetid. I 1813 var den danske stat gået fallit. I januar 1814 mistede Danmark Norge ved Kielerfreden på grund af deltagelse i de europæiske krige på den tabende side. Og siden fulgte en landbrugskrise; men landboreformerne i slutningen af 1700-tallet havde ryddet vejen og skabt et landbosamfund, hvor der var plads til skolen. Først og fremmest var godsejernes lokale domi-

nans brudt og der var opstået en klasse af gårdmænd, der gennem 1800-tallet oplevede økonomisk fremgang og langsomt, men sikkert overtog magten på lokalt plan. Desuden var skolelovgivningen et udtryk for, at den enevældige danske stat ønskede at give skolen en fastere form: med bedre bygninger, klarere styring, dygtigere lærere og med mere effektivt tilsyn og kontrol.

Den lokale markering af 200 året.

Jubilæet vil som sagt blive fejret på forskellig vis. Således er et fembindsværk om dansk skolehistorie under udgivelse. De to bind dækkende tiden fra middelalderen til 1850 er udkommet. Og i al beskedenhed vil Museum Nordsjælland også markere 200-året. Hørsholm Egns Museums årbog vil i 2014 have det lokale skolevæsen som tema, ligesom NoMus, der er medlemsblad for Nordsjællandsk Museumsforening vil behandle den lokale skolehistorie.

Endelig vil jeg opfordre alle til at skrive skoleerindringer og aflevere dem til arkivet. Eventuelt sammen med fotografier. Hvis man ikke er skrivende, er der mulighed for at blive interviewet. Vi råder ikke over så mange ressourcer, som vi kunne ønske, derfor vil vi bede dig, der har noget skolehistorie på hjerte, men ikke vil eller kan skrive, om at henvende dig til os. Så vil vi formidle kontakten til nogle af vore frivillige, som kan interviewe dig; men du må have tålmodighed, for der kan være mange på listen.

Adressen er som sædvanlig:
Sdr. Jagtvej 2-4, 2970 Hørsholm,
hvor vi har åbningstid
tirsdag 10-12 og onsdag 13-17.
Tlf.: 45 86 07 11. E-mailadressen er
hjwj@hoersholmmuseum.dk.

HØRSHOLM SKOLE – et tilbageblik

Af Torben Rechendorff, tidl. skoleinspektør

Der er ikke grænser for de jubilæer, der finder sted i 2014. Af de mere markante er især tre: Det er 200 år siden Danmark måtte afstå Norge, det er 150 år siden den danske hær led det alvorlige nederlag ved Dybbøl banke, – og det er 200 år siden de første skridt til en egentlig dansk folkeskole blev taget.

Det er det sidste jubilæum, der er baggrunden for nedenstående betragtninger.

Egentlig bliver man lidt opskræmt, når man med sig selv konstaterer, at man har fulgt den danske skole – ganske vist fra forskellige synsvinkler – i mere end 70 af de 200 år. ”Synsvinklerne” er følgende: Som skoleelev, som forældre, som lærer, som skoleleder, som kommunalpolitiker, som landspolitiker, – og som den opmærksomme daglige iagttager.

Tættest på ”firmaet” kom jeg naturligvis i de tyve år, hvor jeg var lærer og skoleinspektør på Hørsholm skole i årene 1961-81 samtidig med at jeg i en del af perioden (1966-74) var medlem af Hørsholm kommunalbestyrelse.

I udgangspunktet var jeg i virkeligheden kun med som ”det tynde øl” da min kone og jeg i 1961 kom til Hørsholm. Det skal forstås på den måde, at jeg just var blevet gift med en af landets (den gang) meget få kvindelige præster. Og det var – for nu at sige det mildt – ikke alle steder, man ville binde an med ”sådan én”. Men selv om provst Vilh. Dickmeiss, der den

gang var sognepræst i Hørsholm, havde skrevet under på, at han var modstander af kvindelige præster, blev Lis alligevel i sommeren 1961 ansat som hans hjælpepræst. Det banede vejen for mig. Jeg havde for længst indset, at hvor hun kunne få embede, måtte jeg indstille mig på, at forsøge lykken ved skolevæsenet.

En varm forårsdag i 1961 mødte jeg op i skoleinspektør Georg Svendsens have på Slettevang. Han ville gerne se, hvad det var for én, skolekommissionen havde ansat som ”aspirant i en lærerstilling”. På forhånd vidste han – heldigvis – ingenting om mig. Men vi havde en god samtale. Og den 1. juni samme år begyndte jeg på Hørsholm skole.

Den 1. april 1981 forlod jeg skolen og tiltrådte som generalsekretær i Det Konservative Folkeparti. Uden nogen form for reservationer kan jeg sige, at det på alle måder blev til 20 udfordrende, spændende og festlige år. Jeg kedede mig aldrig. Følte mig privilegeret.

Hvad var det for en skole, jeg var blevet ansat på? Svaret afhænger naturligvis af, hvordan man anskuer tingene og hvem man spørger. Først et par ord om bygningerne:

Ud mod Rungstedvej (eller som den hed, inden verden gik af lave: Kohaveallé) lå 1897-bygningen. Den indeholdt dels nogle klasseværelser og dels Olsen. Hans fulde navn var Henry Harald Olsen. Han var skolebetjent (eller som det hed, inden

Hørsholm Skole

omtalte verden gik af lave: pedel). Han boede øverst oppe i 1897-bygningen med sin kone Helga og verdens mindste hund. Olsen passede naturligvis sit job. Men især passede han sin have foran bygningen, sit job som brandmand og sin middagssøvn. Når kommunens brandsirene lød, iagttog vi alle Olsen i fuldt firspring (på cykel) på vej til brandstationen. Middagsøvnen skulle man respektere, hvad enten man var elev, lærer eller brandsirene. Henry var et dejligt menneske, som de fleste af os gamle husker med stor glæde. Han døde i 1997.

Ganske vist var alle skolens bygninger ikke fra 1897, men man kommer ikke uden om, at hele foretagendet – især set med moderne øjne - var noget gammeldags. Lokalerne var små og utidssvarende, lærerværelset var for lille og slet ikke udstyret med det moderne ”værktøj”, der i dag er en selvfølgelighed. For at gøre den daglige kontakt mellem inspektør og viceinspektør lettere, var de to kontorer anbragt i hver sin ende af skolen. Skolebiblioteket havde til huse i et almindeligt klasseværelse og de fleste af faglokalerne ville i dag medføre indgreb fra Arbejdstilsynet, Miljøkontrollen, sundhedsmyndighederne, fagkonsulenterne og embedslægen!

Var det også en gammeldags skole i pædagogisk forstand? Det tror jeg faktisk, man må svare bekræftende på. Da jeg blev ansat på Hørsholm skole var jeg 24 år. Men lærerstaben var i høj grad præget af lærere med relativ lang erfaring og betydelig faglig indsigt. Selv hentede jeg adskillige gode råd hos mine kolleger. I og for sig tror jeg ikke, at de samme kolleger vil være kedede af, at jeg nu siger, at både undervisningen og den generelle pædagogiske holdning var lidt gammeldags. Jeg vil sætte pris på, at de opfatter det rosende. Hvorfor var det sådan? Fordi forældre og skolemyndigheder gerne ville have det sådan. Der skulle være orden i tingene, børnene skulle lære noget, - og der skulle ikke være for meget tant og fjas!

Derfor måtte vi også pænt affinde os med, at når skolen svigtede – og selvfølgelig undgik vi ikke det – var forældrene oppe på dupperne.

Nå, men hvad med mig? Jeg blev hurtigt klasselærer for en ny 1. klasse, og der ud over blev min fagrække især historie, orientering, kristendom og geografi. På grund af skoleinspektør Svendsens af og til lidt tilfældige skemalægning faldt der også timer af i gymnastik, matematik og tysk. Disse dispositioner savnede fuldstændig faglig begrundelse. På et tidligt tidspunkt i min karriere fik jeg således tysk i en 9.klasse. Efter at have været censor ved årets afslutning gik min gode kollega Mimi Hansen direkte ned til Svendsen og frarådede, at jeg fremover blev betroet undervisning i dette fag.

Som sagt var skolen ret traditionel og det faglige niveau højt. Det betød ingenlunde, at ekskursioner, lejrskoler, skoleko-

medier og klassefester ikke trivedes i rigt mål. Skolekomedierne har jeg aldrig været direkte involveret i, men jeg husker dog det ”gys” der gik gennem skolen, da selveste Karen Blixen meldte sin ankomst for at overvære, at Niels – som var søn af baronessens sekretær fru Carlsen – optrådte på de skrå brædder. Hun var – ganske som Dronningen – anbragt på en stol forrest i salen.

Skoleinspektør

Skoleinspektør Georg Svendsens seneste år var præget af lange sygdomsperioder. Det betød, at viceinspektør Tage Maarssø var konstitueret som inspektør og jeg blev så konstitueret som viceinspektør. Det modnede min interesse for selve inspektørjobbet, som jeg vidste at Tage Maarssø ikke ville abonnere på. Omkring sommerferien 1970 stod det klart, at Svendsen ikke ville vende tilbage, stillingen blev opslået og jeg søgte den.

Det lyder måske nok lidt enklere end det rent faktisk var. Siden 1966 havde jeg været medlem af Hørsholm kommunalbestyrelse og i begyndelsen af 1970 var jeg blevet genvalgt og havde fået en lang række opgaver betroet. Det stod mig derfor klart, at jeg næppe kunne undgå, at der ville blive ”hvasket” i krogene om begrebet ”politisk udnævnelse” foretaget af mine konservative partikolleger, der havde solidt flertal i kommunalbestyrelsen. Dertil kom så yderligere, at det var uhørt i Hørsholm, at man hentede skolelederen fra den skole, hvor man havde været ”almindelig” lærer. Og endelig var jeg – som der stod i ”Ugebladet” – meget ung. Ja, ja, så var det vel ikke værre: Jeg var 33 da jeg indtog inspektørkontoret.

Alt dette overvejede jeg naturligvis grun-

digt sammen med Lis, og overvejelserne endte med, at jeg sendte ansøgningen.

Skolekommissionens rolle i sagen var helt afgørende. Dens formand var senere borgmester Ove Sundberg, som var blevet valgt ind i kommunalbestyrelsen samtidig med mig i 1966. Vi havde haft et fint samarbejde gennem adskillige år, men var kommet til at se lidt forskelligt på en række kommunale problemer, - ikke mindst på skoleområdet. Derfor var det en stor glæde for mig, at det just var ham, der den 12. august 1970 om aftenen ringede og fortalte, at en enig skolekommission havde indstillet mig til embedet. Kommunalbestyrelsen og senere kong Frederik IX fulgte indstillingen og den 1. oktober var det så alvor.

Var der så nogen, der ”hviskede i krogene” om politisk udnævnelse og alt det der? Det er da nok muligt. Det nåede aldrig til mig selv. Som sagt havde min forgængers sygdomsperioder ikke været uden problemer for skolen. Derfor var mange godt tilfredse med, at tingene nu var på plads. Tage Maarssø havde udført et vigtigt og for ham lidt brydsomt arbejde som fungerende inspektør og var glad for nu at gå tilbage til sit job som viceinspektør. Heldigvis fortsatte han i adskillige år. Og så måske det vigtigste: Jeg havde i næsten 10 år været en del af lærerkollegiet, kendte dem, respekterede dem, og følte, at de respekterede mig. Så alt i alt følte jeg, at udgangspunktet for min nye værdighed var det bedst mulige.

Og der var nok at tage fart på! Som tidligere nævnt led Hørsholm skole i udpræget grad af lokalemangel, ligesom det meste ”udstyr” var gammeldags og forældet. Skal man derfor udpege én stor sag, der

tog mere tid og kræfter end noget andet i de 10½ år, hvor jeg var skoleinspektør, er det den omfattende om- og udbygning, der fandt sted over en årrække. Da jeg forlod ”firmaet” i 1981 kunne jeg i hvert fald med sandhed sige, at det var en skole med fornuftige og gode lokaleforhold.

Ved ansættelsessamtalen med skolekommissionen var der et snedigt medlem, der spurgte mig: ”Hvis du nu bliver skoleinspektør, hvordan vil skolen og vi andre så umiddelbart mærke det?” Jeg svarede noget i retning af, at jeg ikke planlagde de store revolutioner (det skal man sige i Hørsholm), men at jeg gerne ville medvirke til, at Hørsholm skole blev lidt mere synlig, lidt mere udadvendt. Takket være et fremragende samarbejde med lærere, skolenævn (det er det, der i dag hedder skolebestyrelse) og elever mener jeg at jeg tør sige, at dette lykkedes.

Der var stor klasseaktivitet ”udenfor hjemmet” i form af lejrskoler, ekskursioner, klassesure m.v. Samtidig havde vi også en række fællesaktiviteter som f.eks. julestue, SOS – tømælk - aktiviteter til fordel for Mother Therasas arbejde i Calcutta, besøg af teatergrupper, rumænske folkedansere og meget andet. Det hele var med til at binde skolen sammen.

De mange ”markeder” til fordel for Mother Therasas arbejde nåede sin absolutte kulmination fredag den 20. september 1974, hvor Mother Theresa selv besøgte skolen. Hun talte både til de ældste og de mellemste elever (man kunne høre en knappenål falde til jorden) og hun besøgte også de yngste klasser. Det lader sig roligt fastslå, at de, der oplevede dette besøg – det være sig elever, lærere eller andre – glemmer aldrig dagen.

Mange år senere i 1992 havde jeg – sammen med min kone Lis – den store oplevelse, at møde Mother Theresa i Calcutta. Det var ved den lejlighed hun sagde de vidunderlige ord: ”Jeg husker Dem ellers som en slank, ung mand”.

Byggeriet

Og så til sidst et par ord om den om - og tilbygning vi gennemførte i perioden 1976-79:

Der var ikke mange steder på skolen, der ikke på et eller andet tidspunkt blev ”ramt” af flere eller færre håndværkere. Når jeg tænker på det hele i bakspejlet undrer jeg mig faktisk over, at vi kunne gennemføre et så omfattende byggeri samtidig med at vi underviste lidt over 600 elever.

Mon ikke forklaringen på, at det rent faktisk gik, skal findes i den kendsgerning, at alle vidste, at der var lys for enden af tunnelen? Der opførtes 3 bygninger med normalklasser, faglokaler, gymnastiksal og skolebibliotek. Den i indledningen nævnte 1897-bygning måtte lade livet.

Selvfølgelig var der surhed og småkonflikter under vejs. Men det gik. Vi fik enestående hjælp (og medfølelse) fra vores skolenævn. Helen Rolf Jakobsen var en uvurderlig støtte som formand.

Den 23. november 1979 havde vi stor indvielse. Arkitekt Erik Korshagen og hans højre hånd arkitekt Per Graham havde tilendebragt den vanskelige proces til vores store tilfredshed. Ved indvielsen fornægtede vi ikke os selv: Om eftermiddagen og aftenen skrabede vi 15.000- kroner sammen ved et ”indvielsesmarked”.

Hørsholm Skole

Vi sendte dem – dog i dollars – til vores lille veninde i Calcutta.

Det var da alt dette var på plads, at jeg begyndte overvejelserne om måske at finde et nyt job. Og nytårsdag 1981 havde

Det Konservative Folkeparti en annonce i ”Berlingske”, hvor de søgte en ny generalsekretær. Det lokkede, jeg søgte og fik.

Men det var ikke så ligetil at sige farvel til Hørsholm skole efter 20 år. Jeg havde været utrolig glad for både jobbet som lærer og siden som skoleinspektør. Et plaster på såret var, at min afløser blev Susanne Erichsen, som jeg havde kendt i alle årene. Hun var blevet ansat på Hørsholm skole et år før mig, flyttede senere til Rungsted skole, - og vendte altså nu tilbage som skolens nye leder. Foretagendet var i gode hænder.

(Nærværende artikel er en redigeret udgave af en tidligere, der har været bragt i festskriftet, i anledning af Hørsholm skoles 100 års jubilæum i 1997).

Nyt fra museet

Museumsforeningen 70 år

Af museumsinspektør Lisbet Hein

Den 28. april 1944 afholdt Museumsforeningen for Hørsholm og Omegn sin første generalforsamling, og det er derfor her i 2014, at foreningen formelt kan fejre sit 70-års jubilæum. I dag er foreningen primært en lokalhistorisk forening, der samarbejder med, og støtter, Hørsholm Egns Museum. Da foreningen blev oprettet, var sigtet et lidt andet. Der var nemlig ikke noget museum endnu – og formålet med foreningen var netop at få oprettet et museum i Hørsholm. På disse sider skal vi følge museumstankens

opståen og foreningens første år – med et kort blik på den efterfølgende tid.

Museumstanken i Hørsholm

Ideen om et lokalhistorisk museum i Hørsholm blev allerede luftet i 1890'erne. Det var Grundejerforeningen i Hørsholm, der nedsatte et udvalg for ”indsamling og opbevaring af levninger fra Hirschholm Slot”. I de år var Slotshaven i Hørsholm nemlig ved at blive renoveret, så man igen kunne begynde at ane det gamle barokanlæg. I den forbindelse stødte man på stumper og stykker af udsmykningen på Hirschholm Slot og på fragmenter af havens skulpturer. Udvalget sørgede for, at tingene blev bragt i hus og tog kontakt til Nationalmuseet for at få råd vedr. oprettelse af et ”slotsmuseum” i Hørsholm. Museet skulle efter

planen også rumme malerier og inventar fra slottet. Af økonomiske årsager blev planerne om et museum udskudt, og i stedet blev de indsamlede ting indstøbt i de betonstøtter, der stadig står omkring springvandet i Slotshavens sydlige ende. I folkemunde kaldes betonstøtterne stadig ”Apotekerpillerne”.

Apoteker Paul Scheel

Indtil 1973 lå Hørsholm Apotek i Gl. Hovedgade 6 – med slotshaven som nærmeste nabo. I 1906 overtog Paul Scheel apoteket, og han involverede sig fra første færd i lokalsamfundet. Slotshaven blev hans hjertebarn, og den vakte hans interesse for historien om det nedrevne Hirschholm Slot. I årene 1914 – 21 var Scheel formand for sognerådet, men også herefter var han en indflydelsesrig mand i lokalpolitik. Scheel medvirkede til, at sognerådet indkøbte malerier og kobberstik med historiske motiver, der blev ophængt i byrådssalen på rådhuset. Bag på nogle af billederne blev der skrevet ”Hørsholm Museum” med henblik på et kommende museum. Også privat købte Scheel billeder og inventar med tilknytning til slottet, og nogle af disse ting blev senere skænket til museet.

H. C. Rosted

Med årene voksede interessen for at få oprettet et lokalt museum i Hørsholm, men at det lykkedes, må især tilskrives H. C. Rosted. Rosted var lærer, og havde siden 1913 arbejdet i det lokale skolevæsen. Han var desuden aktiv i lokalpolitik for de konservative, og sad i en årrække i sognerådet. Men det blev i kraft af evnerne som lokalhistoriker og formidler, at Rosted kom til at spille den afgørende rolle ved oprettelsen af Hørsholm Egns Museum. Allerede i 1920’erne begyndte

H. C. Rosted på Hørsholm Egns Museum (ca. 1960)

Rosted at skrive lokalhistoriske artikler, og i 1930’erne foretog han de første arkivstudier, der lagde grund for de senere hovedværker om Hirschholm Slot. Som fortæller var han enestående, og mange tidligere elever husker historietimerne med Rosted som noget helt særligt.

Museumsudvalget 1940

Som reaktion på Danmarks besættelse i 1940 opstod der en øget bevidsthed om den danske identitet og om historien, både nationalt og lokalt. Der var grobund for historiske foreninger og museer, og tanken modnedes også i Hørsholm. Sognerådet nedsatte d. 9. november 1940 et museumsudvalg, der skulle undersøge muligheden for oprettelsen af et ”museum for Hørsholm Sogn”, evt. som en afdeling af det statslige Jagt- og skovbrugsmuseum, der netop var ved at blive indrettet i de gamle avlsbygninger

langs Folehavevej. H. C. Rosted var formand for udvalget, hvis medlemmer blandt andre talte det socialdemokratiske folketingsmedlem (senere undervisningsminister) Hartvig Frisch. Frisch var ikke blot en landskendt politiker, men også en anerkendt kulturhistoriker, og dermed en stor gevinst for museumssagen. Når det lykkedes at få ham inddraget, skyldtes det, at han boede lokalt, i den tidligere fiskemesterbolig på Folehavevej 25. Udvalget nåede hurtigt frem til, at det kommende museum ikke burde være en del af Jagt- og skovbrugsmuseet, men en selvstændig institution i egne lokaler. Blikket faldt på den tidligere amtstue på Sdr. Jagtvej 2, som Landsbrugsministeriet var villig til at afstå til formålet. Udvalget nåede også frem til, at museet skulle have et bredere sigte end blot det nedrevne Hirschholm Slot og Hørsholm Sogn. Emnerne skulle findes i hele det gamle Hørsholm Gods, bestående af sognekommunerne Hørsholm, Karlebo, Birkerød og Bloustrød. For at skabe bred opbakning for museet, både politisk, øko-nomisk og folkeligt, anbefalede udvalget, at det kommende museum skulle udspringe af en Museumsforening,

Oprettelsen af Museumsforeningen 1942 – 44

Den 9. oktober 1942 indkaldte Museumsudvalget til et folkemøde på Hørsholm Hotel om ”museumssagen”. Af referatet fra mødet fremgår det, at Rosteds personlige begejstring og hans pædagogiske evner vandt slaget. Der var blandt de 50 fremmødte varm tilslutning til planen om et museum. Forslaget om en museumsforening blev vedtaget, og de fleste meldte sig ind på stedet. Til mødet var der også inviteret repræsentanter fra de fire kommuner i virkeområdet, og

de erklærede sig parate til at indgå i et samarbejde om driften af museet. I de to første år var foreningens struktur noget uklar. Det var Museumsudvalget, der i praksis fungerede som bestyrelse, og det var Rosted, der personligt stod i spidsen, både i foreningen og i udvalget, ligesom han stod for selve opbygningen af det kommende museum. Men medlemmerne spillede også en aktiv rolle for museet, og det var i høj grad dem, der indsamlede og skænkede de genstande, der blev grundstammen i museets samlinger.

Forening og museum 1944

I begyndelsen af 1944 havde ”museumssagen” udviklet sig fra ide til virkelighed. Rosted var i fuld gang med at indrette det kommende museum, og det var på tide at få klarhed over organisation og ledelse. Det blev besluttet, at det kommende museum skulle være foreningsdrevet og – ejet. Museumsforeningens generalforsamling skulle vælge en bestyrelse på fire medlemmer, der også var bestyrelse for museet. Foreningens første generalforsamling blev afholdt på Hørsholm Hotel den 28. april 1944. Her blev H. C. Rosted valgt som formand, mens de andre medlemmer blev Aage Axt, Hartvig Frisch og Ejvind Larsen. Bestyrelsen fik dog også fem repræsentanter for de kommuner, der støttede museet økonomisk (to fra Hørsholm, en fra hver af kommunerne Karlebo, Birkerød og Bloustrød). Set med nutidens øjne kan konstruktionen synes uklar – men i de første år blev der ikke skelnet mellem forening og museum, og den samlede bestyrelse drøftede alle sager, hvad enten det drejede sig om museets eller foreningens virke. Bestyrelsen udpegede ikke uventet H. C. Rosted som formand for bestyrelsen og som leder af museet, begge dele ulønnede po-

ster. Da Rosted forblev i sit embede som viceskoleinspektør på Hørsholm Skole, måtte man ansætte en tilsynsførende på museet, der skulle varetage den daglige publikumsbetjening. Den pågældende fik fribolig i to rum på museets førstesal, samt en særdeles beskedent aflønning.

Museumsforeningen frem til 1968

17. september 1944 åbnede Hørsholm Museum. Det blev Rosted, der frem til sin død i 1968 var hovedkraften i både forening og museum, og ham der skal have æren for, at det i 1952 lykkedes at få museet statsanerkendt, så det kunne modtage statsstøtte, hvilket skete fra 1959. I forbindelse med statsanerkendelsen skiftede museet navn til ”Hørsholm Egns Museum”, og kort efter blev museets ejerforhold ændret, så det blev en selvejende institution. Ledelsesmæssigt fik den nye status den betydning, at Rosted ikke både kunne være formand for bestyrelsen og leder af museet. Han blev herefter menigt bestyrelsesmedlem, mens forlagsdirektør Ingeborg Andersen blev formand. Er man interesseret i at vide, hvilke personer, der i de første årtier i øvrigt tegnede foreningen og museet, kan der henvises til årbogen for 1984, udgivet i forbindelse med 40-års jubilæet.

Frem mod nutiden

I de første år var Museumsforeningens virksomhed koncentreret om museets drift, men efterhånden fik foreningen også sin egen profil som lokalhistorisk forening og som aktør i lokalsamfundet. Den energiske P. C. Nielsen var bestyrelsesformand 1960 – 86, og hans interesse rakte ud over museets drift. Der blev efterhånden jævnlige foredragsarrangementer, vandreture og udflugter i foreningens regi, ligesom foreningen

Museets/Museumsforeningens bestyrelse samt nogle af medarbejderne -1984. På forreste række er nr. 3 fra venstre formanden, P.C. Nielsen, længst til højre sidder Torben Topsøe-Jensen, leder af museet 1969 – 80. Stående er nr. 3 fra venstre Ellen Danstrup, museets leder 1981 – 86.

begyndte at udgive lokalhistoriske artikler, erindringer mv. Fra 1963 blev det i form af årsskrifter, der blev udsendt til foreningens medlemmer. Nu var Museumsforeningen mere end blot en støtteforening for Hørsholm Egns Museum og medlemstallet steg hurtigt til omkring 500 husstande. Foreningen begyndte også at ytre sig i forbindelse med udviklingen i Hørsholm, hvor mange gamle huse og miljøer i 1960'erne og 70'erne måtte vige pladsen for nybyggeri og vejoplægninger. Museumsforeningen spillede for eksempel en hovedrolle i forbindelse med bevaringen af Fuglsanghus, et byhus fra 1765, der i 1970'erne var tæt på nedrivning. Mens foreningen fik sin mere selvstændige profil udadtil, blev dens rolle omkring driften af Hørsholm Egns Museum nedtonet. Kulturministeriet blev mere og mere aktiv i forholdet til landets statsanerkendte museer, og Hørsholm Egns Museum måtte løbende indrette sin drift efter lovmæssige krav, som bestyrelsen ikke havde indflydelse på. Rosteds efterfølgere som museumsledere,

Museumsforeningen på vandretur i Folehave-skoven 1971. Formanden, P. C. Nielsen (med hat) fortæller.

Torben Topsøe-Jensen og Ellen Danstrup var hentet fra bestyrelsens midte, men fra 1986 blev det nødvendigt at hente en museumsleder med relevant akademisk uddannelse udefra, og denne artikels forfatter blev ansat som museumsinspektør. I de følgende år voksede også den kommunale bevågenhed omkring museet, og på opfordring fra kommunerne, blev der i 1996 skabt en ny organisation

omkring forening og museum: Museumsforeningen fik nu sin egen bestyrelse, der udelukkende beskæftiger sig med foreningens sager. Museet fik også sin egen bestyrelse, hvoraf fire var udpeget af og blandt foreningens bestyrelse, suppleret med fem medlemmer, udpeget af de tilskudsgivende kommuner. Denne ”skilsmisse” har vist sig at være lykkelig, idet den har givet forøgede kræfter til såvel forening som museum.

Museumsforeningen ved Kokkedal Slot 1971. Foreningen protesterede mod planerne om nedrivning.

Museumsforeningen 2014

I 2014 er Hørsholm Egns Museum blevet en afdeling af det nye Museum Nordsjælland, og Museumsforeningen skal nu finde sin rolle i den nye struktur. Foreningen vil fortsat støtte op om museumsarbejdet, men får samtidig en vigtig rolle i at fastholde museets lokale forankring og for at holde interessen for det lokalhistoriske arbejde varm.

Kommende arrangementer

Husk, at alle arrangementer kun er for medlemmer – med mindre andet står oplyst ved arrangementet.

Husk ved tilmelding skal du være logget på som medlem. Er der problemer skal du STRAKS skrive til ”kontakt@museums-foreningen.dk”.

Hvis du har brug for vejledning til at komme ind under fanebladet ”For medlemmer”, bedes du sende en e-mail til kontakt@museums-foreningen.dk og oplys om dit telefonnummer samt hvornår vi kan træffe dig. Så vil du blive kontaktet – normalt i løbet af 1-2 dage.

Husk hjemmesiden, hvis du har besked til os om din deltagelse i et arrangement.

Foråret 2014

Tirsdag, den 6. maj, kl. 19:30
Generalforsamling og efterfølgende foredrag

”Billedvandring i Hørsholms historie”
v/museumsinspektør Lisbet Hein

Mødested: Konfirmandstuen bag præstegården over for Museet.

I samlingerne på Hørsholm Egns Museum er der omkring 600 malerier med lokale motiver. Nu er museet ikke et kunstmuseum, men et kulturhistorisk museum. Derfor er malerierne valgt ud fra deres motiver, mere end deres kunstneriske værdi. Men selv om der ikke i alle tilfælde er tale om egentlig kunst, er der mange gode motiver og spændende historier gemt i malerierne. Desværre har museet kun plads til at vise en lille del af disse billeder i udstillingen, men museet gør flittigt brug af dem i forbindelse med bøger, artikler og foredrag.

Lisbet Hein fortæller, at hun mange gange om året holder foredrag, som hun ledsager med billeder af den ene eller anden art. Det er gerne en blanding af fotos og kunstværker, og hun har lagt mærke til, at det især er malerierne, der fanger publikums interesse. Derfor har hun ved denne lejlighed sat sig for at sammensætte et ”dogme-foredrag”, hvor Hørsholms historie udelukkende bliver illustreret med kunstværker, hovedsageligt fra museets egne samlinger.

Lisbet Hein vil vise et udvalg på godt 30 af museets malerier, og hun ledsager billederne med en fortælling om Hørsholms

historie gennem 1800-tallet og til midten af 1900-tallet.

Gratis adgang for medlemmer; tilmelding ikke nødvendig.

Onsdag, den 14. maj, kl. 18:30 og 19:00
Særrundvisning på Eremitageslottet

Mødested: Eremitageslottet, Dyrehaven – ind- og udkørselsmulighed i egen bil gennem Hjortekærporten ad Hjortekærvej indtil kl. 21:12; samkørsel kan eventuelt arrangeres.

Eremitageslottet i Dyrehaven er måske Danmarks smukkeste beliggende slot – på en bakketop med udsigt over Øresund. I 2013 afsluttedes en omfattende restaurering af slottet, og de smukke rum blev ført tilbage til det udseende, de havde, da jagtslottet stod færdigt i 1738.

Under restaureringen af Eremitageslottet blev det klart, at der under de foreliggende farver og overflader gemte sig flere overraskelser. Stærke farver og sjældne maleteknikker blev afdækket, og skriftlige kilder berettede om håndmalede silketapeter. Skulle disse oprindelige interiører, formet af slottets arkitekt Laurids de Thurah (1706-1769), genskabes, eller skulle arkitekten Ferdinand Meldahls (1827-1908) overmalinger fra 1880’erne bevares? Og skulle det ufuldendte basti-

onsanlæg, som omgav slottet på de tre sider, færdiggøres. Dette og meget mere afsløres på de 2 særrundvisninger.

Deltagelse koster 200 kr. pr. person for medlemmer; tilmelding og betaling via foreningens web-/hjemmeside fra den 7. april kl. 19:00.

Lørdag den 24.maj kl. 11:00-15:30
Særrundvisning i Nivågårds park og Ringovn samt besøg ved Galejhaven
v/Jørgen Hage, m. fl.

Mødested: Nivågårds gårdsplads, Gl. Strandvej 10, hvor der også skal parkeres (undlad venligst at parkere på malerisamlingens P-plads).

Deltagelse koster 70 kr. pr. person for medlemmer; tilmelding og betaling via foreningens web-/hjemmeside fra den 7. april kl. 19:00.

Planer for efteråret 2014

Torsdag, den 4. september, kl. 18-20

Særrundvisning i Fredensborg slotspark

v/ landskabsarkitekt, ph.d.

Christine Waage Rasmussen

Mødested: Ved jernlågen til slottets forgård.

Christine Waage Rasmussen, der var ansvarlig leder af det netop afsluttede arbejde med at restaurere Fredensborg slotspark, vil tage os med på en tur rundt i parken. Undervejs vil hun fortælle om parkens historie samt om restaureringsarbejdet – herunder om nogle af de ting Ole Lass Jensen fra Nordsjællands Museum i Hørsholm har været med til at afdække. Turen varer til solnedgang og vil være en vandretur, der strækker sig over 2,5 km

Deltagelse koster 40 kr. pr. person for medlemmer; tilmelding og betaling via foreningens web-/hjemmeside fra 11. august kl. 19:00.

Lørdag, den 4. oktober, kl. 10-15

Besøg på Nordsjællands Museum, Gilleleje (tidl. Holbo Herreds Kulturhistoriske Centre (HHKC))

V/museumsinspektør Søren Frandsen

Mødested: Pyramiden, Vesterbrogade 56, Gilleleje.

Biltransport mellem museets forskellige afdelinger sker individuelt; samkørsel kan eventuelt arrangeres.

Særrundvisning v/direktør Jørgen Hage i Nivågårds skønne park som netop på dette tidspunkt er fyldt med blomstrende rododendrons. Fra parken går vi til Nivågårds Ringovn, hvor vi - efter at have spist vores medbragte mad - får en guidet rundvisning. Derefter fortsætter vandringen ud til kysten hvor vi hører om den planlagte galejhavn og ser, hvad der er tilbage af det påbegyndte anlæg.

Vi starter med at besøge udstillingen i Pyramiden med Gillelejes historie og den kulturhistoriske udvikling i Gribskov kommune, derefter kører vi til skibshallerne og det gamle fiskerhus med historien om de nordsjællandske fiskere og fortsætter til Fyrhistorisk Museum på Nakkehoved, hvor vi spiser frokost i cafeen. Efter en rundgang i museet og på området med de to fyr kører vi på havnen og det gamle fiskerleje hvor vi også får en rundvisning.

Deltagelse koster 40 kr. pr. person for medlemmer + frokost; tilmelding og betaling via foreningens web-/hjemmeside fra den 11. august kl. 19.00.

Lørdag eller søndag i November
Besøg på Nordsjællands Museum, Hillerød (tidl. Hillerød Folkemuseum)

Nærmere information i næste blad og på web-/hjemmesiden.

Bemærk venligst, at vi i år vil åbne vores arrangementer for interesserede, der (endnu) ikke er medlemmer! Tilmeldingen for disse vil dog først blive åbnet godt 1 uge efter ovennævnte tilmeldingsdatoer, således at du som medlem kan få et forspring med tilmeldingen. Endvidere vil deltagelse være dyrere for ikke-medlemmer end for medlemmer.

(Arrangementsgruppen)

**Gabriel Ash
trædrivhuse**

Botanica huset

**Julianas serier af
hobbydrivhuse**

**Yderligere oplysninger kontakt: Thorkild Gruelund
tlf.: 45 82 20 70**

C/O Bo Grønt Høsterkøb, Hørsholm Kongevej 35, 2970